

[Else-Merete Ross.]

på byggeriet. Den ene er, at man i de regulerede områder sætter en maksimalgrænse for areal og håndværkerudgifter. Den anden, som skal gælde for hele landet, er, at man går over fra nettolåneprincippet til bruttolåneprincippet, altså således at byggherren selv skal afholde omkostningerne ved kurs- og indskud.

Begrænsningen i areal- og håndværkerudgifter er en midlertidig foranstaltning og gælder som sagt kun i de regulerede områder, hvor byggepresset er størst. Ideen er at give det mindre og billigere byggeri en fortrinsstilling i ventekøen fremfor det større og dyrere. Da det mindre byggeri er hurtigere at udføre end det større, skulle man opnå, at flere inden for et bestemt tidsrum kunne få deres boligønske realiseret. Det er selvsagt for dem, der har projekteret et større og dyrere hus, en ordning, der kommer til at skuffe mange glade forventninger. For nogle af dem er der den trøst, at de, hvis et specielt behov for en større lejlighed foreligger, kan opnå dispensation. Det kan f. eks. være tilfældet for familier med 4 eller flere børn eller for invalide og kronisk syge.

Det er i udvalget blevet oplyst, at flertallet af nyopførte parcelhuse ikke ligger over 110 m², så for den allerstørste del af befolkningen skulle arealbegrænsningen ikke være noget problem. Desuden er det nødvendigt stadig at gøre opmærksom på, at det er en midlertidig foranstaltning, der kun gælder de regulerede områder; andre steder gælder 130 m², men også dér gives der dispensation, hvis særlige forhold gør sig gældende.

Den finansielle bremse, der ligger i at gå over til bruttolåneprincippet og dermed altså kræve en større egenkapital før byggeriets påbegyndelse, fandt også oppositionen rimelig.

Hvad angår den foreslåede ændring af § 6, hvorefter parcelhuse ikke mere havde mulighed for at blive prioriteret op til 85 pct.,

men kun til 75 pct., foreslog den ærede socialdemokratiske ordfører ved første behandling en smidigere ordning; selv tog jeg forbehold, indtil nærmere oplysninger forelå. Det blev derfor i udvalget ikke særlig vanskeligt at blive enig om at lade dette forslag udgå. Samtidig blev vi dog af den højtærede boligminister gjort opmærksom på, at ændringen af § 6 var en af de bremser, der var en forudsætning for, at igangsættelsestoppet kunne hæves hurtigere.

Efterspørgselspresset på parcelhuse vil naturligvis blive mindre afdæmpet end forudsat ved boligministerens oprindelig udarbejdede frigivelsesplan, når prioriteringsmuligheden op til 85 pct. bibeholdes. Derfor måtte udvalget være klar over, at frigivelsesplanen måtte underkastes en fornyet behandling med henblik på visse mulige ændringer i de fastsatte datoer for byggeriets frigivelse på Sjælland.

Altså måtte disse to forhold vejes mod hinanden. For det radikale venstre står eget hus som et så vigtigt gode, at vi foretrak at undgå denne yderligere økonomiske belastning og vanskeliggørelse af at få opfyldt ønsket om eget hus — som jo i forvejen gennem overgangen til bruttolåneprincippet er blevet vanskeligere at få opfyldt hurtigt — og foretrak at tage den dermed forbundne og noget langsommere frigivelsestakt med i købet.

Ved første behandling spurgte jeg, om den foranstaltning at stille hver tiende ledig lejlighed i det sociale byggeri til rådighed fortrinsvis for de mindstbemidlede var tilstrækkelig til at hjælpe denne gruppe, blandt hvilke der vil være relativt mange, der lider under det, jeg forstår ved virkelig bolignød. Antallet af disse ledige lejligheder bliver nu efter ændringsforslag nr. 11 reduceret, idet fortrinsretten ikke skal omfatte andelsboligforeninger, der er påbegyndt før den 1. april 1933 og er opført uden offentlig støtte. I og for sig er det rimeligt, at man ikke begrænser de vedtægtsmæssige rettigheder i disse andelsboligforeninger,